

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 3. března 2003

**o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv
a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech**

Vláda nařizuje k provedení zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 76/2002 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb., (dále jen "zákon"):

HLAVA I

§ 1

Základní ustanovení

Tímto nařízením se v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ stanoví zranitelné oblasti a používání a skladování hnojiv²⁾ a statkových hnojiv,³⁾ střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech.

HLAVA II

Zranitelné oblasti

§ 2

Stanovení zranitelných oblastí

Zranitelné oblasti jsou územně vymezeny katastrálními územími⁴⁾ České republiky, jejichž seznam je uveden v příloze č. 1 k tomuto nařízení.

§ 3

Přezkoumání zranitelných oblastí

(1) Přezkoumání vymezení zranitelných oblastí a návrhy na úpravu jejich rozsahu provádí odborný subjekt pověřený Ministerstvem životního prostředí (§ 21 odst. 3 zákona), a to na základě identifikace povrchových nebo podzemních vod znečištěných nebo ohrožených dusičnany ze zemědělských zdrojů po vyhodnocení následujících podkladů:

- a) výsledků sledování jakosti a množství povrchových a podzemních vod zajišťovaného Českým hydrometeorologickým ústavem a Zemědělskou vodohospodářskou správou jako pověřenými odbornými subjekty,
- b) údajů ze sledování jakosti odebírané vody (§ 22 odst. 2 zákona), které jsou shromažďovány podle zvláštního právního předpisu⁵⁾ a tvoří součást informačního systému veřejné správy podle § 22 odst. 4 písm. a) zákona,
- c) údajů o jakosti odebírané surové vody sledované provozovateli vodovodů podle zvláštních právních předpisů.⁶⁾

(2) Výsledky přezkoumání vymezení zranitelných oblastí předloží Ministerstvo životního prostředí vládě nejpozději do 4 let ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení a dále v intervalech stanovených v § 33 odst. 2 zákona.

HLAVA III

**POUŽÍVÁNÍ A SKLADOVÁNÍ HNOJIV A STATKOVÝCH HNOJIV, STŘÍDÁNÍ
PLODIN A PROVÁDĚNÍ PROTIEROZNÍCH OPATŘENÍ
VE ZRANITELNÝCH OBLASTECH**

§ 4

Opatření vyplývající z této hlavy se vztahují na fyzické osoby, které provozují zemědělskou výrobu a jsou zapsány do evidence podle zvláštního právního předpisu,⁷⁾ a na právnické osoby, které provozují zemědělskou výrobu podnikatelsky⁸⁾ ve zranitelných oblastech.

§ 5

Pro účely tohoto nařízení se za dusíkatou hnojivou látku považuje každá látka obsahující v účinném množství dusík pro výživu rostlin a lze ji dělit na

- a) minerální dusíkatá hnojiva, jimiž jsou minerální jednosložková dusíkatá hnojiva⁹⁾ a minerální vícesložková hnojiva⁹⁾ s obsahem dusíku,
- b) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem, jimiž jsou statková hnojiva,³⁾ jako je kejda, tekutý hnůj, hnojůvka, močůvka, silážní šťávy, trus drůbeže a drobných hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky, a organická a organominerální hnojiva,⁹⁾ v nichž je poměr uhlíku k dusíku (dále jen "C : N") nižší než 10,
- c) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem, jimiž jsou statková hnojiva,³⁾ jako je hnůj, a organická a organominerální hnojiva,⁹⁾ v nichž je poměr C : N vyšší nebo roven hodnotě 10.

Používání hnojiv a statkových hnojiv ve zranitelných oblastech

§ 6

Období zákazu hnojení

- (1) Období, ve kterých je ve zranitelných oblastech zakázáno používání dusíkatých hnojivých látek, jsou uvedena v tabulce č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení.
- (2) Období zákazu hnojení podle odstavce 1 neplatí pro hnojení trvalých kultur (vinice, chmelnice, ovocné sady), polní zeleniny a pro hnojení zakrytých ploch (skleníky, fóliovníky).

§ 7

Používání hnojiv a statkových hnojiv s ohledem na půdně-klimatické podmínky stanoviště

- (1) Hnojiva a statková hnojiva mohou být používána ve zranitelných oblastech jen tehdy, pokud nehrozí jejich vniknutí do povrchových nebo do podzemních vod.
- (2) Dávky hnojiv a statkových hnojiv se stanovují podle potřeb jednotlivých plodin na konkrétních stanovištích a podle pěstitelských podmínek. Při určení úrovně hnojení se vychází z potřeb živin pro reálně dosažitelnou úroveň a kvalitu výnosů za podmínek stanovených tímto nařízením.
- (3) Způsob používání minerálních dusíkatých hnojiv a hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem u polních plodin, s výjimkou zeleniny, závisí na začlenění zemědělské půdy do jednoho ze tří aplikačních pásem (stupně I až III), která jsou vymezena v tabulkách č. 2 až 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, s využitím systému bonitovaných půdně-ekologických jednotek stanovených zvláštními právními předpisy.¹⁰⁾
- (4) Pokud je v rámci jedné parcely nebo parcel zemědělského pozemku, na kterých je pěstována stejná plodina, více bonitovaných půdně-ekologických jednotek patřících do různých aplikačních pásem, začlení se takový zemědělský pozemek s přihlédnutím k převažujícímu zařazení. Při stejném poměrném zastoupení různých aplikačních pásem se použije vždy opatření pro vyšší stupeň aplikačního pásma.
- (5) Jde-li o hnojení polních plodin na orné půdě, s výjimkou zeleniny, minerálními dusíkatými hnojivy a hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v období od 1. července do začátku období zákazu hnojení uvedeného v tabulce č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, lze tato hnojiva používat v dávce do 40 kg dusíku . ha⁻¹ v minerálních dusíkatých hnojivech nebo do 80 kg celkového dusíku . ha⁻¹ ve hnojivech s rychle uvolnitelným dusíkem, a to

- a) v I. a II. aplikačním pásmu pouze
 - 1. k ozimým plodinám následujícím po obilnině,
 - 2. k mezipločinám, s výjimkou čistých porostů jetelovin a luskovin,
 - 3. v jejich kapalné nebo tekuté formě k podpoře rozkladu slámy, s výjimkou slámy z luskovin, máku a řepky,
- b) ve III. aplikačním pásmu pouze

1. k mezipločinám, s výjimkou čistých porostů jetelovin a luskovin,
 2. v tekuté formě hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem k podpoře rozkladu slámy, s výjimkou slámy z luskovin, máku a řepky. Použit vyrovnávací dávku v minerálních dusíkatých hnojivech nelze; aplikaci je možné přesunout na jarní vegetační období.
- (6) Hnojení tekutými statkovými hnojivy na pozemcích bez přítomnosti porostu nebo slámy k následným jarním plodinám v období od 15. října do začátku období zákazu hnojení podle tabulky č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení je možné pouze v I. a II. aplikačním pásmu, a to v dávce do 80 kg celkového dusíku . ha⁻¹. Tekutá statková hnojiva se nejpozději do 24 hodin od aplikace zapraví do půdy.
- (7) Na trvalých travních porostech na zamokřených půdách vymezených hlavními půdními jednotkami 65 - 76 v tabulce č. 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení nelze používat žádné dusíkaté hnojivé látky. Na mělkých půdách a půdách s nevyvinutým půdním profilem vymezených hlavními půdními jednotkami 37 - 39 v tabulce č. 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení je při používání dusíkatých hnojivých látek omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku . ha⁻¹.

§ 8

Omezení množství dusíku aplikovaného v organických a organominerálních hnojivech a ve statkových hnojivech na zemědělskou půdu

- (1) Množství celkového dusíku aplikovaného ročně na zemědělskou půdu v organických a organominerálních hnojivech a ve statkových hnojivech nesmí v průměru zemědělského podniku překročit limit 170 kg . ha⁻¹, při započtení zemědělské půdy vhodné k aplikaci.
- (2) Pro výpočet aplikované dávky dusíku na hektar se množství celkového dusíku v aplikovaných organických a organominerálních hnojivech a statkových hnojivech vydělí počtem hektarů zemědělské půdy vhodné k aplikaci.
- (3) Jako půda vhodná k aplikaci se rozumí veškerá užívaná zemědělská půda podniku, od níž se odečítají
- a) plochy, kde nelze hnojit, například v blízkosti povrchových vod, zastavěné území obce nebo ochranná pásma vodních zdrojů,
 - b) plochy s jetelovinami a luskovinami,
 - c) nevyužívané plochy, úhory a pozemky ležící ladem.
- (4) Limit podle odstavce 1 je možné ve zdůvodněných případech (plodiny s vysokým odběrem dusíku nebo používání hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem) na jednotlivých pozemcích překročit, pokud bude na těchto pozemcích dodržena rovnováha potřeby a dodávky dusíku. U trvalých kultur a polní zeleniny je možné limit podle odstavce 1 překročit pouze při použití hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem, a to
- a) při zakládání chmelnice, vinice či sadu do výše 500 kg celkového dusíku . ha⁻¹ za rok,
 - b) v produkční chmelnici do výše 300 kg celkového dusíku . ha⁻¹ jednou za dva roky,
 - c) při pěstování polní zeleniny do výše 300 kg celkového dusíku . ha⁻¹ za rok.
- (5) Výpočet aplikované dávky dusíku na hektar se provádí podle průměrných obsahů celkového dusíku v použitých organických a organominerálních hnojivech a statkových hnojivech nebo při zohlednění produkce dusíku v exkrementech chovaných hospodářských zvířat, přičemž
- a) u jednotlivých kategorií hospodářských zvířat se musí zohlednit skutečná délka chovu (průměrné stavy zvířat během roku),
 - b) exkrece zvířat na pastvě se započítává do limitu 170 kg dusíku . ha⁻¹,
 - c) množství vyprodukovaného dusíku zvířaty je dáno množstvím dusíku v pevných a tekutých exkrementech,
 - d) v bilanci je možné odečíst ztráty dusíku ve stájích a při skladování statkových hnojiv do 35 % u stelivových provozů, do 20 % u bezstelivových provozů a
 - e) ztráty dusíku při aplikaci statkových hnojiv ani při pobytu zvířat na pastvě se neodečítají,
 - f) používání upravených kalů¹¹⁾ se započítává do limitu 170 kg dusíku . ha⁻¹,

g) do limitu 170 kg dusíku . ha⁻¹ se nezapočítává sláma ani jiné rostlinné zbytky zůstávající na daném pozemku po sklizni hlavního produktu.

(6) Dojde-li v bilanci zemědělského podniku k překročení limitu podle odstavce 1, dokladuje se prodej statkových hnojiv, aplikace na smluvních plochách, popřípadě využívání čistírenských technologií k likvidaci exkrementů nebo jiné nakládání se statkovým hnojivem.

§ 9

Skladování hnojiv a statkových hnojiv ve zranitelných oblastech

(1) Ze stájí, skladišť hnojiv a statkových hnojiv, uskladněných objemných krmiv ani z ostatních prostor nesmí unikat žádné závadné látky (§ 39 odst. 1 zákona).

(2) Kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva je stanovena zvláštním právním předpisem¹²⁾ a musí být dostatečná pro uskladnění statkových hnojiv v období zákazu hnojení podle tabulky č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení a v období, kdy nelze hnojit s ohledem na půdně-klimatické podmínky zranitelné oblasti a pěstované plodiny.¹³⁾

(3) Technické zabezpečení skladovacích prostor pro statková hnojiva je stanoveno zvláštním právním předpisem.¹⁴⁾

(4) Uložení hnoje přímo na zemědělské půdě je přípustné pouze v případě, že nedojde ke znečištění ani k ohrožení jakosti povrchových ani podzemních vod, a to nejdéle po dobu 9 měsíců. Umístění hnoje na stejném místě je možné opakovat nejdříve po čtyřech letech kultivace půdy v rámci obhospodařování pozemku.

§ 10

Střídání plodin ve zranitelných oblastech

(1) Při pěstování jednoletých plodin je nutné omezit mezidobí bez porostu v zájmu zamezení nebezpečí zvýšeného vyplavování živin.

(2) Při obnově trvalých travních porostů a po zaorávce jetelovin je nutné vysévat v nejbližším agrotechnickém termínu následné plodiny. Jestliže po jetelovinách následuje jarní plodina, je třeba porost jetelovin zaorat co nejpozději na podzim.

Provádění protierozních opatření ve zranitelných oblastech

§ 11

(1) Vhodná agrotechnická protierozní opatření ve zranitelných oblastech, která odpovídají stanovištním podmínkám, se provádějí na půdách ohrožených erozí, jejichž skupiny jsou uvedeny v tabulce č. 5 přílohy č. 2 k tomuto nařízení.

(2) Z důvodů ochrany půdy před erozí a vod před znečištěním se nesmí pěstovat širokořádkové plodiny (kukuřice, slunečnice, sója, bob, brambory apod.) na pozemcích se sklonitostí nad 7 (čtvrtá číslice kódu bonitované půdně-ekologické jednotky je 4 a více), které přiléhají k vodnímu toku nebo k jinému vodnímu útvaru.

(3) Na půdách bez rostlinného pokryvu se sklonitostí nad 12 (čtvrtá číslice kódu bonitované půdně-ekologické jednotky je 6 a více) se nesmí používat žádné dusíkaté hnojivé látky.

(4) U trvalých travních porostů na půdách se sklonitostí nad 7 (čtvrtá číslice kódu bonitované půdně-ekologické jednotky je 4 a více) je při používání dusíkatých hnojivých látek omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku . ha⁻¹.

(5) Na svažitých orných půdách bez porostu se sklonitostí nad 3 (čtvrtá číslice kódu bonitované půdně-ekologické jednotky jiná než 0) je nutné nejdéle do 24 hodin po aplikaci zapravit dusíkaté hnojivé látky do půdy.

(6) Na pastvinách nesmí dojít k nevratnému poškození drnu a rozbahnění povrchu ani v případě celoročního pobytu zvířat. Z pastevního využívání pro skot jsou vyloučeny zemědělské pozemky se sklonitostí nad 17 (čtvrtá číslice kódu bonitované půdně-ekologické jednotky je 8 až 9).

§ 12

(1) Na všech pozemcích přiléhajících k vodnímu toku nebo k jiným vodním útvarům se zachovávají břehové porosty; tam, kde se tyto porosty nenacházejí, je třeba udržovat ochranný pás nezorněné půdy o šířce nejméně 1 m od břehové čáry vodního toku a

jiných vodních útvarů.

(2) Na půdách se sklonitostí nad 7 (čtvrtá číslice kódu bonitované půdně-ekologické jednotky je 4 a více) se musí nejméně 25 m od břehové čáry vodního toku nebo jiného vodního útvaru zachovat ochranný pás, kde nebudou aplikována tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem.

HLAVA IV

ÚČINNOST

§ 13

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení, s výjimkou hlavy třetí, která nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2004.

Předseda vlády:

PhDr. **Špidla** v. r.

Ministr životního prostředí:

RNDr. **Ambrozek** v. r.

Ministr zemědělství:

Ing. **Palas** v. r.

Poznámky pod čarou:

- 1) Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů.
- 2) § 2 písm. a) zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění zákona č. 308/2000 Sb. a zákona č. 147/2002 Sb.
- 3) § 2 písm. b) zákona č. 156/1998 Sb., ve znění zákona č. 308/2000 Sb.
- 4) Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 120/2000 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb.
- 5) Vyhláška č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci.
- 6) § 13 odst. 3 a 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích).
Vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích).
- 7) § 12a až 12e zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, ve znění zákona č. 219/1991 Sb. a zákona č. 455/1991 Sb.
- 8) § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb. a zákona č. 501/2001 Sb.
- 9) § 2 vyhlášky č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva.
- 10) Vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci, ve znění vyhlášky č. 546/2002 Sb.
Vyhláška č. 190/1996 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 210/1993 Sb. a zákona č. 90/1996 Sb., a zákon České národní rady č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 11) § 33 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.
- 12) § 4 vyhlášky č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhlášky č. 476/2000 Sb.
- 13) § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 156/1998 Sb.
- 14) Vyhláška č. 191/2002 Sb., o technických požadavcích na stavby pro zemědělství.

Přílohy 1 a 2 nejsou v elektronické podobě